

Uredništvo in upravišstvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

"STRAŽA"
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 98.

Maribor, dne 26. avgusta 1912.

Letnik IV.

Kaj bo z deželnim zborom?

Nemški in slovenski liberalni listi si že dolgo časa tarejo glave s pogajanjem o delazmožnosti štajerskega deželnega zbora. Kolikor je nam znano iz najbolj zanesljivega vira, pa se še ta pogajanja niti niso začela, vsaj ne z ono stranko, ki ima v tej zadevi najvažnejšo besedo, to je z našo slovensko kmečko stranko. In vendar vedo na primer nemški listi poročati, da pogajanja ne napredujejo vrlo, da ni upati na povoljen uspeh, da je pričakovati celo razpust deželnega zbora. Na drugi strani pa pišejo slovenski liberalni listi, da se kaže v nemški večini dispozicija za večje koncesije napram naši stranki, da se ponujata Slovincem dve meščanski šoli itd.

Odkod te vesti in kako so nastale? Pribijemo še enkrat glasom naših informacij, da se s Slovenskim klubom do sedaj niso vršila nobena pogajanja. Očitno pa je, da so se vsaj med drugimi strankami morali vršiti važni politični razgovori, kajti samo tako si lahko razlagamo, da prihajajo v resnih listih, kakor so: „Grazer Volksblatt“, „Tagespost“ — buletini o stanju bohavlega dež. zbora.

Ni nam tudi težko uganiti, med katerimi strankami da bi se vršili razgovori. Na eni strani je bil brezdvomno razgovor nemških strank med seboj, na drugi strani razgovor nemških strank s slovensko liberalno stranko, katero so si Nemci izbrali, da pa da svojim slovenskim bratom v hrbet ter s tem služi namenom naših narodnih nasprotnikov.

Facit pogajanj z našimi liberalci mora biti ugoden, kajti oni se hvalijo z dosego dveh meščanskih šol. To je plačilo za njihovo službo v nemškem političnem interesu.

Slabejši so rezultati, ki so se rodili iz pogajanj med nemškimi strankami. Samoumevno za tistega, ki je poučen o dogodkih za kulisami štajerskega, nemškega svobodomislstva. V njegovih vrstah divja tih boj za tri deželnozborske mandate. Dr. Link bo odstopil in dr. Kaan bi mu kot njegov namestnik moral slediti. Toda veleposestivo in izvenzgrajski nemški nacionalci ga ne marajo. Trebalo bi torej novih volitev in vsled tega tudi novega dež. zbora.

Dalje uvidevajo nemško-večinski vodilni politiki, da je treba zadovoljiti Einspinnerja in Wastiana,

predno bo delazmožnost deželnega zbora, zasigurana. Zdaj pa še sedita na mestih, kamor hočejo ta dva posaditi, Hoffmann pl. Wellenhof in Stallner. Treba je torej tudi novega deželnega zbora, da postanejo ti mesti prazni.

Tako stoje stvari. Toda da se bodo pogajanja razbila, bodo v kljub vsemu temu krivi kajpada — naši poslanci!

Naše prireditve.

Ormož.

Po rani sv. maši so se včeraj zbrali slovenski možje v lepem številu k zborovanju S. K. Z., čeprav je Sernečev pisar Rihter lagal in begal ljudi, da ne bo shoda.

Zborovanje se je vršilo na prostornem posojilniškem vrtu, kjer je bil postavljen govorniški oder. Poročat so prišli poslanci: Brenčič, dr. Korošec in Meško. Njihovim govorom so navzoči sledili z velikim zanimanjem in jim izrekli s ploskanjem in živjokliči svojo zahvalo. Tudi v ormoški okolici se vzbuja slovenska kmečka zavest.

Središče.

Včeraj je bil dan preizkušnje za Središče in okolico. Naša katoliško-narodna stranka je priredila političen shod v Obrežu pri Marčunu, liberalna stranka je vabila na veliko sokolsko slavnost, in kdor se ni večel, kam spada, njemu se je bilo treba včeraj odločiti. Z veseljem moramo pribiti, da v naših vrstah nihče ni manjkal, nasprotno, videli smo nove moze, ki so se nam brez bojzani pred središkim terorizmom pridružili. Reči moramo, da gremo tudi v Središču in okolici naprej. Kamen za kamnom se ruši in krha z liberalne trdnjave.

Zborovanje Kmečke zveze je bilo sijajno obiskano in navdušenje, ki je vladalo na shodu, je bilo splošno in globoko. Vse se je radovalo nad lepo vspehim shodom ter izražalo željo, da ta shod letoš ni zadnji.

Zborovanje je vodil predsednik krajevnega odbora gospod Lukačič.

Prvi je govoril deželni poslanec Ozmeč, ki je v jasnih in krepkih besedah razvil program Slo-

venske kmečke zveze ter posebno poudarjal, kako se v verskih, narodnih in gospodarskih načelih razlikuje od liberalnega programa. Omenil je tudi veliko važnost časopisja ter pozival navzoče, da delajo na razširjenju katoliškega časopisja. Osobito se naj pa skrbi, da bo „Slovenski Gospodar“ zahajal v vsako katoliško hišo.

Deželni poslanec dr. Korošec je podal kratko sliko zgodovine, ki jo ima že Kmečka zveza v naši javnosti ter potem opisal položaj v deželni zbornici štajerski.

Mladenč Praprotnik je v jedrnatih besedah naslikal razliko med Orlom in Sokolom ter pozival stariše, da svojo mladino izročajo katoliški organizaciji.

Sprejele so se naslednje resolucije:

Volilci, zbrani na političnem shodu S. K. Z. v Obrežu, izražajo svojim državnim in deželnim poslancem S. K. Z. popolno zaupanje, se jim zahvaljujejo za dosedanje delovanje in jih pozivajo k nadaljnjemu boju v državnem in zlasti v deželnem zboru za pravice slovenskega ljudstva.

Obsojajo ostudno pisavo „Narodnega Lista“ in osobito neosnovane, neutemeljene in zlobne napade na našega (č. g. kaplana) in naša versko-narodna društva.

Dekliški tabor pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Nad tisočera množica slovenskih deklet je bila zbrana včeraj dne 25. t. m. pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Zastopana je bila vsaka župnija. Zastopnice je poslal tudi Sv. Urban pri Ptuj, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Sv. Jurij ob Ščavnici, Jarenina, Vurberg itd.

Cerkveno opravilo se je pričelo ob 10. uri. — Pridigoval je gospod dr. Hohnjec, slovesno sv. mašo je opravil gospod župnik Janžekovič.

Na krasno okinčanem slavnostnem prostoru se je vršilo dekliško zborovanje, katero je vodila M. Androjnova. Duh Slomškov, čegar kip je zavzemal častno mesto na zborovalnem prostoru, je prešinjal celo zborovanje.

Gospod dr. Hohnjec je Slomškovne nauke prav živo predočil mladenkam in njegove izreke prilagodil dekliškemu življenju.

vplivalo vspodbujevalno na druge Slovence. Med Slovinci se je za češke denarne zavode živo zanimal dr. Josip Vošnjak, kateri je potoval na Češko, tam kaj proučil razmere in delovanje založen in z navdušeno besedo pozival Slovence k ustanovitvi založen. Njegov poziv je bil dobrodošel, mnogim rodoljubom na Slovenskem, po vseh trgih in mestih so se začele priprave za ustanovitev posojilnice. Prva posojilnica na Slovenskem se je ustanovila kot društvo leta 1872 v Ljutomeru; pravila je potrdila c. kr. namestnica v Gradcu dne 23. junija 1872. Lepi vspehi te posojilnice so dali tudi drugim spodnještajerskim rodoljubom pogum, da so ustanovili v trgih in mestih na Spodnjem Štajerskem slovenske posojilnice. Ko smo dobili leta 1873 zadružni zakon, se je posojilnica v Ljutomeru, ki je bila prvotno ustanovljena kot društvo, spremenila v zadružno. Po letu 1873 so se prav živahno ustanovljale posojilnice po Slovenskem in napovedale neustrašen boj oderuštvo.

Če pogledamo na dobo 40 let nazaj, vidimo velik napredek na gospodarskem polju na Slovenskem. Oderuštvo je izginilo, le tu in tam ob hrvaški meji se še najdejo ljudje, kateri svoje oderuške posele vrše, ne na Slovenskem, temveč v Medžimurju in na Hrvaškem. Izginilo ni samo denarno oderuštvo, temveč tudi odvisnost od oderuhov v slučaju nakupa potrebščin in v slučaju prodaje kmetijskih pridelkov. Obrestna mera za posojila se je znižala; ob ustanovitvi Okrajne posojilnice je znašala obrestna mera 8%, da celo 10%, danes se plačuje le 5%. Posebno važno pa je, da so ugodni vspehi posojilnic povzročili, da so se začele ustanavljati tudi druge, osobito gospodarske kmečke organizacije in je v gospodarskem življenju napočila nova doba.

Preobširno bi bilo govoriti o vsem delovanju Okrajne posojilnice v preteklih 40 letih; zadostujejo naj podatki v slavnostni brošuri. Potrebno pa je, da si preočimo delo in vspehe na narodnem, narodnogospodarskem, npravno-vzgojevalnem in pa socialnem polju. (Dalje prih.)

PODLISTEK.

Ob štiridesetletnici okrajne posojilnice v Ljutomeru.

(Govoril na slavnostnem obćnem zboru dne 18. avgusta 1912. Vlad. Pušenkajk.)

Letošnje leto praznujemo spodnještajerski Slovinci več velevažnih jubilejev. Omeniti moram v prvi vrsti 50letnico smrti nepozabnega vladike A. M. Slomškega, kateri si je stekel nevenljive zasluge za narodni preporod spodnještajerskih Slovincov, 40letnico Okrajne posojilnice v Ljutomeru, najstarejše slovenske posojilnice, katere vzorno delovanje in vspehi so povzročili gospodarski preporod slovenskega naroda, 20letnico slovenskega gasilstva na Mursk. polju, organizacije, katera je razpreklena po celem Murskem polju in katera je gotovo najvzornjša slovenska gasilna organizacija itd. Slomškovne slavnosti, ki se vrše nedeljo za nedeljo po vseh slovenskih župnijah, zbiraajo ljudstvo in ga navdušujejo za narodne vzore in boje v okrilju krščanskih organizacij, z nami ob enem v Ljutomeru se vršeca gasilna slavnost nam kaže veliko delo gasilnih društev in vspodbuja svoje člane, da i v bodoče zastavijo vse svoje sile v korist bednemu človeštvu, na našem slavnostnem obćnem zboru pa si hoćemo ogledati gospodarske razmere Slovincov pred ustanovitvijo Okrajne posojilnice, njeno 40letno delovanje in cel gospodarski preporod na Sp. Štajerskem.

Leto 1848 je za slovenskega kmeta velevažno, ne samo radi tega, ker se je tega leta začel narodni preporod slovenskega naroda, temveč zlasti radi tega, ker je v tem letu dosegel kmečki stan gospodarsko svobodo. Odpravila se je tlaka, desetina in prejšnja popolna odvisnost od grajščaka, kmet je postal na lastni grudi samostojen, neodvisen gospodar. Ta za razvoj kmečkega stanu velepomemben korak pa je imel za celo gospodarsko življenje nedogledne

posledice. Kmečki stan, kateri ni mogel prej svobodno razpolagati s svojim imetjem, ni dobil nobenih navodil za gospodarski napredek, ni bil deležen nobene izobrazbe, je naenkrat začutil pezo gospodarskega boja, koja za biti in ne biti, koja za svoj obstoj. Kmet je začel delati za se in za svoje, začel izboljševati svoje gospodarstvo, potreboval je denar, kmet je hotel več in boljših pridelkov doseči, zahrepenel je po večjih zemljiščih, začelo se je živahno poprševanje po zemljiščih, cena zemljiše je naraščala, ob enem ž njo pa tudi potreba po denarju. Ker kmet pa sam ni imel denarja in ker ni bilo denarnih zavodov, oziroma so bili zelo redki, je padel kmet v roke oderuhom, kateri so silno izrabljali njegovo gospodarsko neizkušnost in pomanjkanje denarja. Ne le, da so zahtevali visoke obresti za posojila, temveč so zahtevali v slučaju, da kmet ni mogel redno plačevati visokih obresti, še razna darila v žitu, vinu in živini itd. ter kmetu vsiljevali vse potrebšćine in za slepo ceno od njega kupovali poljske pridelke. Kmečki stan je bil sicer svoboden, a odvisnost od oderuhov ni bila nič manjša kot prejšnja odvisnost od grajščakov. Te žalostne razmere so trajale nad 20 let in so povzročile, da je prišla cela vrsta kmetij na prodaj, ker niso kmetje zmagovali visokih obresti in postranskih plačil, povzročila je pa zlasti silno zadolženje kmečkega stanu, kateri je bil popolnoma odvisen od oderuhov.

Kmečki stan je hiral, kakor mora so tlačili kmečki stan dolгови, za katere je bilo treba plačevati visoke obresti, prostost kmečkega stanu je bila samo na papirju, v resnici pa je bil kmečki stan še v slabšem položaju, kot prej. V teh žalostnih časih so se našli prijatelji kmečkega stanu, ki so si stavili nalogo, osvoboditi kmečki stan oderuhov. To delo se je pričelo na Češkem, kjer so se ustanovljale založne, katere so ljudstvu v sili priskočile na pomoč. In pod geslom: „Pomagaj si sam in Bog ti boće pomagal!“ so se združili kmetovalci v posameznih okrajih in začeli ljut boj proti oderuhom. Delo na Češkem je

Kaplan gospod Bosina je orisal razmerje med Marijinimi družbami in dekliškimi zvezami.

M. Androjnova je govorila o pomenu dekliških shodov.

Nato je nastopilo 17 mladenk, ki so proslavljale vrline Slomšekove in njegove zasluge za slovensko ljudstvo.

Ob velikem navdušenju je bilo sklenjeno zborovanje, ki naj obrodi prekrasne sadove v sreih in življenju slovenskih mladenk in vsega ljudstva.

Po večernicah se je vršila v nabito polni Arnuševi dvorani Slomškova slavnost, ki je krasno potekla.

Po pozdravu gospoda dr. Tipliča je govoril gospod dr. Hohnjec o Slomšku in „Slov. Straži“ in povdarjal, da deluje „Slovenska Straža“ prav v duhu Slomšekovem in pozival je vse sloje, zlasti mladino, na narodno delo.

Tajnik podružnice „Slovenske Straže“ kaplan Bosina je podal letno poročilo o podružničnem delovanju. Podružnica je vrlo delovala in nabrala nad 500 K.

Šentlenartska mladina je najbolje vprizorila Krekovo igr „Tri sestre“, ki je polna dovtipnih in poučnih prizorov. Petje sta oskrbela šentjurski in šentrupertski pevski zbor, ki sta dovršeno prednašala pevske točke.

Cela prireditev je bila za šentlenartski okraj velikega pomena. Dekliški zbor se je prvič vršil pri Sv. Lenartu, čigar nemškutarski tržani so nekako supneno gledali nedogledne vrste naših mladenk. Dal Bog, da se duh Slomšekov uglobi v slovensko ljudstvo, potem bo tudi bodočnost naša srečnejša in milejša.

Slomškova slavnost na Homeu.

Mislinska dolina se je včeraj oblekla v praznično obleko. Od blizu in daleč so prihajali ljudje iz vseh slojev na prijazni griček na Homeu. Ni bilo župnije, ne občine, ki bi ne bila zastopana. Častita duhovščina se je udeležila slavnosti v polnem številu; celo meščani in učitelji so prišli častiti velikega Slomška. Na griču je bilo kaj živahno že pri prvem sv. opraviilu. Na tisoče ljudi se je pa zbralo pri drugem svetem opraviilu in popoldne po večernicah.

V cerkvi je govoril z znano ognjevitostjo v Smartnu nad vse priljubljeni bivši kaplan, veleč. g. profesor Vreže o hvaležnosti do zaslužnih mož ter je podal živo podobo Slomškovo in zlasti povdarjal njegove zasluge, katere je imel kot pisatelj, pesnik, govornik in kot škof. Poziva krščansko ljudstvo, da hrani spomin v srcu in posnema nauke velikega škofa. Marsikatero oko se je solzilo, tako so vplivale na ljudstvo besede govornika.

Popoldne je bila ljudska veselica. Velikačen prostor okrog cerkve je nalašč za to primeren. Lepo okinčan oder in slavlolik sta kazala pomen prireditve. Vleč. g. nadžupnik kot bivši učenec škofa Slomška je prav pristržno pozdravil veliko množico udeležencev. Povedal je zanimive dogodke iz Slomškove dobe.

Nato je govoril slavnostni govornik državni in deželni poslanec gospod dr. Vervstovšek o škofu Slomšku in označil na podlagi Slomškovih naukovo probujo ljudstva. Govornikove besede so bile kaj primerne za naše razmere! Iz srca nam je govoril: Bog daj, da bi ljudstvo uvaževalo ta velepomemben klic!

Občudovali smo nadalje vrlega mladeniča, Joža Gamsa kot deklamatorja. Veronika Gamsova je spodbujala mladenke na narodno delo. Šlemik Simon iz Starega trga je z navdušenimi besedami govoril o pomenu Slomškove svečanosti. Vleč. gospod mestni župnik se je iskreno zahvalil vsem, ki so sodelovali pri tej tako lepo vspehi slavnosti. Posebno pa moramo pohvalno omeniti č. g. kaplana, mladeniča in pa mladenke smartinske, ki so vse tako lepo pripravili. Mnogo priznanja (so želi pevc) pod spretnim vodstvom gospoda Krpača. Nepopisen in pretresljiv je bil prizor, ko je pelo vse ljudstvo skupno s pevci Slomškovo pesem: „Vesolja dom.“

Svečanost je bila za Mislinsko dolino velikega pomena. Treba bode prirediti več takih slovesnosti, da se blago ljudstvo, ki živi tukaj, ohrani zvesto svojemu narodu.

Zabukovje.

Shod S. K. Z. v Zabukovju se je včeraj vne delujo po pozni maši na prostoru pred cerkvijo lepo izvršil. Shod je otvoril gospod Pajk, predsedoval pa je gospod Divjak.

Poročala sta poslanca gospoda dr. Jankoviča in dr. Benkoviča stotinam ljudstva. Posebno sta poslanca krepko zavrnila hujškanje zabukovskih liberalcev, kakor da bi poslanci S. K. Z. zakrili predpis osebne dohodnine mnogim kmetom. H koncu zborovanja je poslanec dr. Benkovič javno vprašal župana Božiča, ali je on za to občno določen finančne oblasti zaupnik, ki je oblasti poročal o premoženjskih razmerah posameznih, posebno z ozirom na osebno dohodnino, ali ne?!

Župan Božič je malo pomislil, nato pa hitro pritrdil, da je on tisti zaupnik; vsa opravljena nevolja ljudstva se je nato obrnila proti njemu. Božič se je skušal oprati in začel tajiti, pa je bilo prepozno.

Shod je lepo vspel.

Slov. Bistrica.

Slomškova slavnost v Slov. Bistrici je uspela nad vse pričakovanje. Občinstva je bilo okoli 1000, tako da so bili natlačeni vsi slavnostni prostori in

notranji prostori hotela „Austria.“ Prostor je bil res prav okusno in izborno prirejen, še lepše, kakor že smo videli na drugih enakih veseliah. Spored se je vršil, kakor napovedano, in se je dovršil v določnem času v največjo zadovoljnost mnogobrojnega občinstva.

Posebno nas je vspodbujal slavnostni govornik gospod dr. Jervšek, ki je govor mojrsko obrnil na naše razmere in žel splošno priznanje in pohvalo. Moral je vsled prevelikega ploskanja ljudstva govor večkrat prekiniti.

Cele salve ploskanja je žela nato venčeselska mladina s prelepimi deklamacijami, ki so ljudstvu segale globoko v srce in jih je razumelo, kakor da bi čutilo in slišalo Slomška samega. Občudovali smo tudi pevske točke polčanskega in makolskega pevskega zbora, ki so prav eksaktno nastopili.

Nato se je vršila S. S. Finžgarjeva igra „Naša kri.“ Slovenjebistiška mladina je zopet pokazala, da daleč naokrog nadkriljuje v nastopu druga društva. Občudovali smo Jerico, Štefana, Gašperja, in Borštnico; brez izjeme vse vloge so bile pogodene.

Po igri se je vršila prosta zabava, pri kateri nam je naš vrli domoljub Peter Novak še enkrat polagal na srce besede slavnostnega govornika in povdarjal, v čem obstoji prava ljubezen do domovine.

Ločili smo se z željo, da se snidemo še večkrat k enakim slovesnostim. Da, Slomšekov duh naj zaveje po slovenjebistiškem okraju in štajerčijanstvo bo poginilo. Vsem obiskovalcem in darovalcem prisrčna zahvala.

Sv. Križ nad Mariborom.

Ni še doživela prijazna župnija Sv. Križa na Kozjaku takega dne, kot je bil včerajšnji, ko je praznovala dvojni jubilej: Slomškovo 50letnico in 25letnico bralnega društva. Nadela si je bila slavnostno obleko, da slovesno praznuje imeniten dan. Krasni slavloloki so pozdravljali od vseh strani prihajajoče goste, raz hiš, raz mogočnih dreves, raz cerkvenega zvonika so plapolale ponosne zastave in grom topičev je naznanjal daleč na okrog, da obhaja Sv. Križ velik praznik. Ko so v jutru prikorakali mariborski Orli, jih je v prijaznih besedah in z godbo pozdravil med gromenjem topičev gospod župan Galunder in z godbo na čelu so potem odšli na okusno prirejen veselilni prostor.

Ob 10. uri je bila slovesna sv. maša. Č. g. domači župnik Kocbek je v krasni propoveči stavlil dvojni jubilej in v globoko zamišljenih besedah navduševal vernike k posnemanju Slomškovih nauk v vsem življenju.

Koj po kosilu se je pričelo na veselilnem prostoru živahno gibanje in že v prvih popoldanskih urah se je bilo zbralo na stotine ljudstva iz domače in vseh sosednih far.

Slavnost je otvoril predsednik društva, gospod Hlebič, ki je v prisrčnih besedah pozdravil mile goste. Domači pevski zbor je nato ubran zapel „Naraj v planinski raj“, Filomena Hauptman je pa izvršno prednašala slavnostno pesem, ki jo je zložil k 25letnici društva častiti gospod župnik Zemljič od Sv. Jurija na Pesnici. Občinstvo je občudovalo koražno deklamovalko in se je divilo bogatim mislim in krepki dikciji priznanega pesnika.

Slavnostni govornik gospod Vlač. Pušenjak je v vznešenih besedah proslavljal dvojni slavlje. Očrtal je zgodovino Bralnega društva, ki se sedaj tako lepo razvija in je podžigal zbrane množice k ljubezni do vere in domovine v Slomšekovem duhu.

Po slavnostnem govoru se je vršila javna telovalba Orlov. Zbrano ljudstvo je občudovalo naše fante, ki so prav dobro rešili svoje naloge.

Mnogo pohvale in navdušenja je žela po telovadbi živa slika v proslavo Slomška. Solarke so v krasnih verzih — zložil tudi gospod Zemljič — slavile Slomšekov spomin in so se klanjale pred njegovo podobo. Bil je zelo lep, nepozaben prizor.

Tudi ostali del vspeleda se je izvršil v splošno zadovoljnost. Pri prosti zabavi je bilo zelo veselo. Vsakemu si bral iz oči, da se raduje lepega dne, da mu bo ostal nepozaben spomin na velikega našega buditelja Slomška. Pevski zbor in godba sta veselo razpoloženje še povečala. Naval na šotore, v katerih si lahko zadovoljil vsem svojim človeškim potrebam, je bil velik in so imeli vsi — v enem so prodajale tudi vrle mariborske dame — dovolj dela. Misel, da se niso zastoj trudili za društvo, bo vsem prijetno plačilo. Ko so odhajali Orli, je doseglo vrvenje svoj vrhunec. Med nepopisnim vsklikanjem in pozdravljanjem so odšli proti mestu.

Lep je bil včeraj dan pri Sv. Križu. Hvala vsem, ki so pripomogli, da se je tako obnesel in Bog jih naj daj še mnogo takih!

Politični pregled.

Cuvaj.

Ogrski državni poslanec Heltay, ki biva zdaj v Lšlu, se je izrazil o razmerju med ministrskim predsednikom dr. Lukacsem in kraljevim komisarijem Cuvajem tako-le: Dr. Lukacs hoče Cuvaja dati na razpolago dovolj časa, da pacificira Hrvaško. Dr. Lukacs je namreč prepričan, da je Cuvaj edini mož, ki je sposoben, da uvede zopet normalne razmere na Hrvaškem.

Nemško-češki spor.

Iz Mlade Boleslave poročajo z dne 21. t. m.:

Namestnik knez Thun je v spremstvu prezidialnega šefa Brauna obiskal tukajšnje okrajno razstavo. V svojem pozdravnem govoru je župan Matoušek rekel med drugim: „Vaša Jasnost si kot zastopnik cesarja v deželi z odkritosrčno vneto prizadeva, da bi dosegla mir med obema v tej lepi deželi bivajočima narodnostima. Naša odkritosrčna želja je, da se delo miru dovede do zaželenega vspeha, na podlagi popolne enakovrednosti obeh narodov in nerazdelnosti češkega kraljestva.“

Okrajni glavar Papaušek je v svojem nagovoru na namestnika povdarjal, da žele Čehi in Nemci miru, ker trpe pod sedanjimi razmerami i eni — i drugi.

Namestnik knez Thun se je zahvalil za nagovora ter izjavil, da so vsi kompetentni faktorji pridno na delu, da bi se konečno vosegel med obema narodnostima mir, da bi sedaj vezane sile postale proste za gospodarsko ojačenje dežele.

Balkan.

Nasproti govoricam o srbsko-bolgarski zvezi je izvedela „Korespondenca Slavija“ iz poučenih krogov sledeče: Med Srbijo in Bolgarijo ne obstoja stercer nikak dogovor, toda politika je v obeh državah enaka. Obe državi skrbje sedanje neznosne razmere v Turčiji, posebno pa imate skrb, da ne bi nastopili v Turčiji činitelji, ki bi utegnili škodovati obema državam. Posebno vznemirja obe državi skrb, da bi prišlo zopet na tapet dardanelsko vprašanje in delitev vplivne sfere na Balkanu med Rusijo in pa Avstro-Ogrsko.

Po pritiskom teh okoliščin je samo ob sebi umevno, da zasledujete obe državi popolnoma enake cilje. Politika teh obeh slovanskih narodov ni naperjena proti Turčiji, temveč proti umeševanju močnih tujih držav.

Idea tega skupnega postopanja je bila sprejeta na obeh straneh z uprav velikim veseljem. Po tem načrtu bi obsegala zveza Srbijo, Bolgarijo in pa Grško.

Balkanske države so zopet veliko bolj zgovorne, kakor zahteva previdnost in bi bilo dobro. Kažejo se pa v teh glasovih sadovi, ki jih bo žela Avstrija za svojo politiko na Balkanu.

Sufragetke.

Ker je došlo v Marijine vane na Češkem veliko angleških sufragetk, morajo angleškega državnega kanclerja Lloyd-Georgeja, ki biva sedaj v Marijinih varih, posebno stražiti. Dne 22. t. m. so poslale sufragetke Lord-Georgeju krasen šopek s trakovi v angleških barvah z napisom: Votes for women.

Boj za okrajni šolski svet gornjeradgonski.

O boju za okrajni zastop gornjeradgonski in o lakavosti Nemcev, katerim je vsako sredstvo dobro, samo če jim pomaga oškodovati Slovence, smo prejeli naslednji dopis:

Gornja Radgona, 24. avg.

Ko so nemško-nacionalni meščani in z njimi zvezani, od nemštva navdahnjeni kmetje pred štirimi leti videli, da gre slovensko kmečko ljudstvo neustrašeno v boj za svoje pravice, in so v boju za okrajni zastop proti nam propadli, so napeli vse sile, da bi že delj časa gojeno željo, napraviti iz Gornje Radgone trg, udeležili. In res, posrečilo se jim je. Gornja Radgona je postala trg, samo zato, da nemška stranka zagospoduje nad občinami, dobi v roke gospodarstvo in v prvi vrsti šolo.

Okrajni šolski svet je našim Nemcem vedno ležal kot cilj pri srcu. Če prav pripada (po vsakem treznem mislečem predvzroku vzgoja naroda in zato potrebni pripomočki narodu samemu, so vendar Nemci hoteli na vsak način zopet dobiti v roke (velevažno funkcijo: okrajni šolski svet).

Dne 26. julija je volil še slovenski zastop z nadpolovično večino glasov okrajni zastop. Volitev je bila po pretečenih šestletni dobi torej pravilna in pravomočna. Ker takrat nasprotna stranka navzlic naporu ni mogla volitve preprečiti, je odšla.

Okrajno glavarstvo pa, ki je bilo nam nasprotno, je volitev kot nepostavno sistiralo. Pritožili smo se na namestnijo, a tudi tu je naš ugovor začela enaka usoda.

Ker pa je naša slovenska stranka bila prepričana, da pravilno postopa, je vložila pritožbo na notranje ministrstvo, kojega so po gospodu dr. Ivanu Benkoviču podpisali vsi naši gospodje državni poslanci.

Na dan 14. julija je gospod Bračko, načelnik novega okrajnega zastopa, sklical sejo, pri kateri je bila volitev udov v okrajni šolski svet na dnevnem redu pod št. 5.

Mi slovenski zastopniki kmečkih občin smo se seveda čudili, kako da morajo gospodje biti tako skromni, ali bolje rečeno: drzni. Protestirali smo odločno proti nameravani volitvi, ker dozdaj še nismo sprejeli nobene rešitve naših ugovorov. Zahtevali smo črtanje te točke iz dnevnega reda, a Nemci so rekli, da bodo poskusili: če bo šlo, bo šlo, ako pa ne, tudi prav. Naša stranka se je nato vzdignila in odšla. Ker pa so gospodje v vodstvu okrajnega zastopa vedeli, da je ugovor po notranjem ministrstvu rešen, se je našel vsaj eden, gospod Adolf Corcini, kojemu se je početje njegovih kolegov zdelo grdo in

je to ravnanje obsodil. Pravimo zato: Živela poštenost, tudi pri nasprotnikih!

Preslepiti pa nas je hotela nemška stranka na prav zvit način. Kopico tiskanih volilnih listkov, na kojih so bili naši in njihovi pristajši zaznamovani, so razdelili po mizi, misleč, da bomo volili in tako napravili slednjo zmešnjavo hujšo od prve. Pa čeravno kmetje, se vendar tudi gospodom ne pustimo ugnati v kozji rog. Nemcem se njihova nakana ni — posrečila!

Čez tri dni smo dobili po c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljutomeru odlok, da je naš ugovor ugodno rešen in da se je pri volitvi dne 26. julija 1911 in sploh pri seji tistega dne pravilno postopalo. Ker je stvar pravična, je Bog z nami.

Zastopnik.

Raznoterosti.

Duhovniška vest. Častiti gospod kaplan Karol Bervan je prestavljen iz Ptujске gore k Sv. Petru pod Sv. gorami.

Slovenska zmaga na Koroškem. Pri občinskih volitvah velike občine Bele v bližini Železne Kaplje je zmagala slovenska stranka.

Iz justične službe. Višji sodnijski pisarniški predstojnik v Mariboru Franc Wresounig, je imenovan za pisarniškega ravnatelja istokam. O kakšnih posebnih zmožnostih gospoda Wresouniga nam ni nič znanega in so njegove sposobnosti za imenovanje gotovo precej nedolžne. Pač pa vemo, da je Wresounig velik Nemec pred Bogom in pred ljudmi ter bi nam znalo to dejstvo najbolj pojasniti to avanciranje. Če se na ta način vzgaja korupcija, kaj to Höchenburgerju mar.

Iz deželnega dvorca. Deželni odbor je imenoval suplenta na realki v Meranu dr. Viljema Hofferja za gimnazijskega učitelja na ptujski gimnaziji. — Nadalje je premestil na lastno prošnjo deželnega okrajnega živinozdravnika Josipa Kodre iz Vranskega v Zalec.

Baron Berger, ravnatelj dunajskega dvornega gledališča, je v soboto zjutraj umrl. Nastopil je mesto pred dvema letoma in se je veliko trudil, da bi dvignil dvorno gledališče. Iz najživahnejšega dela ga je oropala smrt.

Stajerski deželni zbor. Okrajni zastop v Murau na Gornjem Stajerskem je sklenil v svoji plenarni seji dne 20. t. m. sledeče: „Okrajni zastop v Murau globoko obžaluje delanezmožnost Stajerskega deželnega zbora, ker so vsled tega prenehala nujna dela okrajev in občin in so težko oškodovani interesi ljudstva. Okrajni zastop se obrača na ekscelenco gospoda cesarskega namestnika, nadalje na visoki deželni odbor in na vsakega posameznega poslanca še posebej z nujno prošnjo, naj se vse zastavi, da se stori vendar enkrat konec temu stanju in pride zopet do reda v deželnem zastopu.“ Kakor priča ta sklep, so posledice boja v deželnem zboru za Nemce zelo občutne. Zahvalijo naj se pa pri nemško-nacionalni večini, ki je s svojim krivičnim in nasilnim sistemom potisnila našim zastopnikom v roke ostro bojno orožje. Povemo pa Nemcem lahko že naprej: Doba sedmih bogatih let, ko se je deželni denar metalo skozi okna in je na Zgornji Stajer kar deževalo tiščakov, je minula. Na razne razvade bo treba pozabiti in svoje gospodarstvo urediti — malo skromnejše!

Doneske ki letošnjemu glavnemu zboru Narodne stranke je začel prinašati celjski „Narodni List.“ Prvi donesek je prinesel, kakor stoji tiskano, odlični slovenski politik. Če sodimo po znanem francoskem reku: Le style c'est l'homme, je potekel iz peresa starega liberalca, kakor smo jih bili vajeni gledati za časa spodnještajerske sloge v naših sprednjih vrstah. Oblika lepa in dostojna, a jedro je vendar liberalno. Donesek je priobčen na prvi strani lista, a da ogromna večina liberalcev z njim ne bo soglašala, kažejo vse naslednje strani, na katerih zopet mr-goli surovosti, robotosti in laži. Mi spregovorimo o donesku v prihodnji številki.

Čuvajizem v tostranski državni polovici. Besede vlečejo, vzgledi mičejo. Ta pregovor se pričinja uresničevati tudi pri naših tostranskih oblasteh. Dvomljiv sloves, ki si ga je priboril Čuvaj s svojim tiranstvom na Hrvaškem, ne da miru nekaterim državnim oblastnikom na našem jugu. S persekucijami in sekiranjem si hočejo po Čuvajevem vzgledu priboriti slavno ime. Zato na vse mogoče načine preganjajo naše ljudi. Podpredsednik Hrvaške stranke prava v Dalmaciji je poslal ministru notranjih del baronu Heinoldu brzojavni protest proti šikaniranju in neprestanim konfiskacijam hrvaških listov od strani državnih pravdnikov. V brzojavki je poudarjal, da se te konfiskacije vrše brezdvomno na željo kraljevskega komisarja Čuvaja. Državno pravdnništvo v Zadru je to brzojavko konfisciralo in prepovedalo poštnemu uradu, jo odposlati na Dunaj.

Eroplani za vojaško upravo. Iz Dunajskega Novega mesta poročajo: Vojaška uprava je dne 23. t. m. prevzela 14 novih eroplanov, ki bodo tvorili jedro avstrijskega značnega brodovja.

101 leto stara. Iz Krčevine pri Mariboru poročajo: Dne 21. t. m. je umrla najstarejša oseba v naši občini, Ana Ferš, v redki starosti 101 let. Bila je neomogućena. Pogreba so se udeležile v velikem številu članice Marijinega in Dekliškega društva v Mariboru, ki so spremile ranjko na gomilo. N. v m. p.!

Praški župan za evharistični kongres. Praški okrajni šolski svet je dovolil učiteljem in učiteljicam dopust v svrhu eventuelne udeležbe evharističnega kongresa na Dunaju. Češki liberalni listi grdo napadajo predsednika okrajnega šolskega sveta, praškega župana dr. Groša radi tega dovoljenja. Tudi naši liberalni listi so nekam vznemirjeni radi kulantnosti in dostojnosti praškega župana in bi najraje razlili nad njim svoj srd. Več pa, da bi se jim vsak pameten človek smejal, če bi se začeli zaganjati v praškega župana, zato samo s prikrito jezo prinašajo poročila o hudovanju čeških liberalnih listov. Naši liberalci so v svojem sovraštvu do vsega katoliškega tako zagrizeni, da si ne morejo predstavljati, da bi bil človek, ki so ga šteli med svoje, napram katoličanom pošten in pravičen.

Avtomobilna nezgoda kranjskega deželnega odbornika dr. Pegana. „Slovenec“ od dne 23. t. m. poroča: Včeraj se je pripeljal ponesrečeni deželni odbornik dr. Pegan v Ljubljano in z današnjim dnem je prevzel zdravljenje gospod primarij dr. Derganc, ki je po natančni preiskavi konstatiral, da so poškodbe resnejše, nego se je izprva mislilo. Posebno pozornost zahteva poškodba glave, leve rame, levega stegna in kolka radi možnih komplikacij.

Štajersko.

Karčevina pri Mariboru. V naši občini se je vršilo šolsko popisovanje na čuden način. Z nadučiteljem Brničnikom je hodil okrog še občinski predstojnik, kar je povsem nepostavno, ker nima župan ničesar iskati pri popisovanju šolskih otrok. Popisovanje se ima vršiti samo glede tega, če je otrok že sposoben za šolski obisk ali ne. Naša dva popisovalca sta delala pa vse drugače. Popisovanje sta izrabila, da sta marljivo nagovarjala stariše, naj dajo vpisati svoje otroke v samonemško mučilnico. Dokazovala sta to na razne načine. Vemo več slučajev, katere smo tudi že naznanili na pristojno mesto in jih tukaj ne bomo navajali. Pribiti smo hoteli samo to, da pokažemo, kaj si vse upajo gotovi ljudje pod sedanjim okrajnim glavarjem in da so opravičene vožbe starišev proti udom okrajnega šolskega sveta, ki trpi ta režim na karčevinsko-lajteršberški šoli.

Ponikva. (Nepoboljšljiv deček.) Pred kratkim je vzel posestnik Dolganov v Ponikvi v službo nekega 13letnega Martina Perca za pastirja. Perc, če tudi še v šolskih letih, je že okusil prisilno delavnico v Messendorfu. Kradel je vedno kakor sraka, a za to ni maral. Komaj je vstopil v novo službo pri Dolganovi, mu je že zmaknil iz telovnika eden dvajsetkronski in tri desetkronske novce. Z denarjem jo je popihal. Mladega uzmoviča pridno iščejo.

Ljutomer. Na angeljsko nedeljo dne 1. septembra je pri nas velik dekliski shod. Ob 11. uri dopoldne je pridiga in nato sv. maša. Po cerkvenem opraviilu je takoj deklisko zborovanje. Pridigo in govor na zborovanju je prevzel gospod profesor dr. J. Hohnjec. Popoldne po večernicah je v Kukovčevi dvorani predstava igre: „Svojeglavna Minka“, deklamacije, petje itd. Ker je cela slavnost namenjena proslavi Slomškovi petdesetletnici, se je bodo naša dekleta gotovo številno udeležila. Mladenke iz Ljutomerske in iz sosednih župnij, dekleta iz Murskega polja, pridite v najobilnejšem številu!

Presečno pri Kozjem. (Gluhonem deček — pozigalec.) Zakonska Mihael in Marija Jazbinšek sta šla dne 18. t. m. na polje. (To priliko je porabil njun desetletni gluhonem sin ter je zažgal hišo, baje iz maščevanja, ker je bil malo poprej od očeta kaznovan. Zgorela je hiša, gospodarsko poslopje, vsa hišna in gospodarska oprava, le živino so z veliko težavo rešili pogumni gasilci.

Št. Vid nad Valdekom. V soboto dne 24. t. m. je umrla Julijana Repolusk, mati častitega gospoda Friderika Repoluska, župnika v Št. Vidu nad Valdekom, stara 68 let. Naj počiva v miru! Gospodu župniku naše sožalje!

Celje. Cesar je potrdil izvolitev dosedanjega župana dr. Henrika pl. Jabornega za nadaljnjo dobo treh let.

Velenje. Tako idilično, kakor pri nas, ni najbrže nikjer drugje. Živimo tako lepo v miru in prelepi slogi z našimi dobrimi nemčurji, ki so v resnici vzor plemenitih nemčurjev, da je veselje. Marsikaj nam hvalijo tako na primer, da smemo zahajati tudi v njihove gostilne, če plačamo slovenski, govorimo pa nemški. Mi smo zbog te velikodušnosti seveda ginjeni... Včasih pa je ta idila vznemirjena. Zgodi se namreč, da se prikažeta dva za velenjski razvoj silno važna moža. Prvi je herold velenjskih „Nemcev“, neki Presinger. Mož je zanimiv vsled svojega kremenitega značaja in finega nastopa. Človeku se zdi, da gleda pred sabo kakšnega „upokojenega“ barona, ne pa upokojenega davčnega pristajav, ko se izprehajajo po trgu z grandeco španskega granda: „No, prmejdu naj, jaz sem Presinger (kar mu pa itak nihče ne oporeka), jaz vam pokažem, kaj smo mi Nemci, Heil und Sieg! Banda!“ Drugi mož se prikaže na pozorišče redkeje, toda takrat z vsem bliščem, ki je mogoč! Je to sicer še študent in sicer bivši — slovenski študent, ki pa se je preobrazil v urtevfonskega sina mračnih gozdov matere Germanije. Tata — prismojdi po trgu avtomobil in v njem se pe-lje naš junak majestetično in ponosno, zakaj on se zaveša, da je to vse še le začetek plačila za njegovo pristno „nemštvo.“ Včasih se poniža in tudi pove

kaj lepega. Če pa ne bo kmalu lepo ponižen, mu povemo mi še kaj veliko lepšega! Tako, predstavil sem vam dva, ki motita našo idilo; Prah se dviga z velenjskih cest, ko prideta na pozorišče, psi zabavskajo, vse je vznemirjeno. No, pa nič ne tožimo! — Vsaka dobra reč ima tudi svoje slabe strani in ni veselja brez žalosti. Mi torej gledajmo in pomnimo: „Blagor ubogim na duhu...“

Slovenjgradec. V Slovenjgradu se je rojstni dan našega presvetlega cesarja letos obhajal z izvanredno velikim sijajem. Omogočil je to deželno-bramovski polk štev. 3 iz Gradca, ki je korakal k svojim vajam skozi Slovenjgradec in je tu obstal čez nedeljo. V soboto zvečer je priredil s svojo godbo krasno serenado po mestu in posebej pred mestnim župniščem, kjer je stanoval polkovnik Flach, pred okrajnim glavarstvom in županovim stanovanjem. V nedeljo je imel polk sv. mašo pod milim nebom, na Friedlovem travniku, katero je služil vlč. g. mestni župnik Čížek in katera je privabila mnogo radovednega ljudstva na vse zgodaj v mesto tudi iz okolice. Ob 9. uri je bila sv. maša, katero je opravil ob asistenci dveh župnikov profesor iz Gorice, sedaj letoviščar v Slovenjgradu. Udeležili so se taiste c. kr. uradi z gospodom okrajnim glavarjem na čelu, in mnogo vernega ljudstva. — Vojaštvo je v ponedeljek odkorakalo čez Podgorje proti Sošanju.

Baberki o hmelju.

Letošnja letina.

Vsa poročila o letošnji hmeljski letini soglašajo v tem, da se obeta izborna letina. Radi lanske suše in radi hladne in suhe letošje spomladi, ki je že imela mnogo prav hladnih noči, je ostala rastlina v pričetku šibka in slabotna. Prikladno vreme v juliju in avgustu je pa zamujeno nadomestilo in zdaj se obeta prav bogata trgateg. Pokvarilo bi se pa sedanje ugodno stanje gotovo še precej, če bi sedanje deževno vreme trajalo dalje.

V Nemčiji je posejanih 26.658 hektarjev zemlje s hmeljem in se računa, da se bo pridelalo 407.000 stotov (centov) hmelja. Nemčija rabi za 69.000.000 hl piva približno 300.000 stotov hmelja, tako da bo imela okrog 100.000 stotov preostanka.

V Avstriji pridelajo največ hmelja (kraljevina Češka. S hmeljem posejanih ima okrog 14.870 hektarjev zemlje, na katerih se je lansko leto pridelalo 128.000 stotov, letos se pa računa na 275.000 stotov. Na Stajerskem imamo približno 1800 hektarjev hmeljskih nasadov in se računa na 32.000 stotov pridelka. Lansko leto je pridelala Stajerska 22.356 stotov.

V Galiciji se bo po dosedanjih cenitvah pridelalo na 2100 hektarjih približno 15.000 stotov, na Zg. Avstrijskem na 500 hektarjih 8000 stotov, na Moravskem na 500 hektarjih 8000 stotov in na Ogrskem na 1300 hektarjih 30.000 stotov. Pridetek cele države se ceni na 370.000 stotov.

Približno polovico pridelka se bo ponabilo za domače potrebe, drugi del bi se po večini lahko izvozil. Ker so pa zaloge prazne, se ga bo mnogo obdržalo doma.

Na Francoskem je 2742 hektarjev hmeljskih nasadov in se računa, da bo znašala trgateg 62.000 stotov. Ker rabi Francija za svoje pivovarne približno 90.000 stotov, bo treba importirati 30.000 stotov. Belgija in Nizozemska imata 1800 hektarjev hmeljskih in računate na 65.000 stotov pridelka. Ker rabite okrog 100.000 stotov za svoje potrebe, bo treba uvoziti kakih 35.000 stotov hmelja. Rusija je pridelala lansko leto na 9000 hektarjih okrog 64.000 stotov. Letošnjo žetev se taksira z 80.000 stoti. Na Angleškem je s hmeljem nasejanega ozemlja približno 32 tisoč hektarjev in se bo pridelalo kakih 380.000 stot. Združene države ameriške bodo pridelale, kakor se računa na podlagi pravičnih podatkov, približno 410 tisoč stotov, od katerih se bo precej eksportiralo. Ameriški hmelj konkurira na angleških trgih uspešno z evropskim.

Po vseh teh podatkih se računa, da bo znašala trgateg celega sveta 1.780.000 stotov. Potrebuje se v enem letu približno 1.700.000 stotov. Letošnja žetev bo tedaj zadostila vsem potrebam, kakšnega posebnega preostanka pa ne bo dala. V primeri s zadnjimi leti bo letošnja letina bogata. Okoli leta 1908 so bile same bolj slabe letine, zlasti glede množine. — Imenovanega leta je znašal svetovni pridelek stotov 2.121.000, leta 1909 komaj 982.000 stotov, leta 1910 1.591.000 in leta 1911 1.330.000 stotov.

(Dalje prih.)

Zmede v Turčiji.

Berchtoldova akcija.

Zdaj je sporočila tudi Francoska, da soglaša z Berchtoldovim predlogom. Kljub temu se avspicije za Berchtoldovo akcijo slabšajo. Francosko in rusko častopisje je pričelo hudo intrigirati. Tudi mladoturki skušajo izrabiti položaj v svojo strankarsko korist. Zelo verjetno je, da doživi Berchtold diplomatski poraz.

V Albaniji.

V Albaniji še vedno ni vse v redu. Iz skadarskega vilaleta prihajajo glasovi o nevarnem gibanju Mačissorov.

Črnogorci in Turčija.

Poročila iz Carigrada pravijo: Črnogorci stoje s 34.000 možmi ob turški meji.

Loterijske številke: Dne 24. avgusta 1912.

Trst	6	37	11	8	55
Linc	56	66	46	4	24

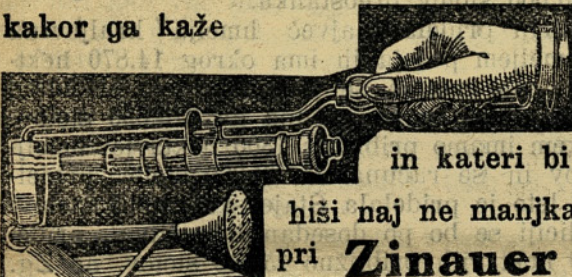
Hiša v Rušah na prodaj v lepem in prijaznem kraju blizu cerkve in kolodvora. Hiša ima 3 sobe spodaj in 1 pod strešno sobo in 1 kuhinjo, dve kleti, kravji hlev svinjaki in ške-denj, vse v najboljšem stanu. K hiši pripadate tudi 2 lepi njivi, nov sadonosnik in vrt z bradjami. Zelo priprava je za kakšnega penzionista ali rokodelca. Samo za stanovanje, ki je sedaj v na-jemu, se plača 30 kron mesečno. Cena je 12.000 kron, 4400 kron je vključenih. Kupci Slovenci imajo prednost. Več se izve pri Francu Repolusku, posestnik v Rušah.

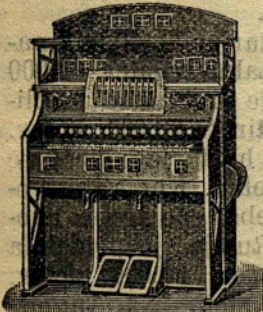
Trgovski pomočnik, dober prodajalec, se sprejme v trgovini Janeza Löschnig v Šmarji pri Jelšah. 182

Sprejmejo se 3 djaki na hrano in sta-novanje; na razpolago jim je tudi lep vrt. Bankalarska ulica št. 10 v Mariboru. 183

Češplje
kupuje v vsaki množini žganiarna Robert Diehl, Celje.

„Slov. Straža“ v Ljubljani
želi imeti v vsaki občini po vsem Sloven-skem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Aparat za lotanje
kakor ga kaže poleg stoječa slika in kateri bi v nobeni hiši naj ne manjkala, se dobi pri **Zinauer & Co.** **Sv. Jakob v Slov. gor.** 281
Cena s svinčom in navodilom samo 5 K. Po-šilja se po povzetju. 44
Jako preprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

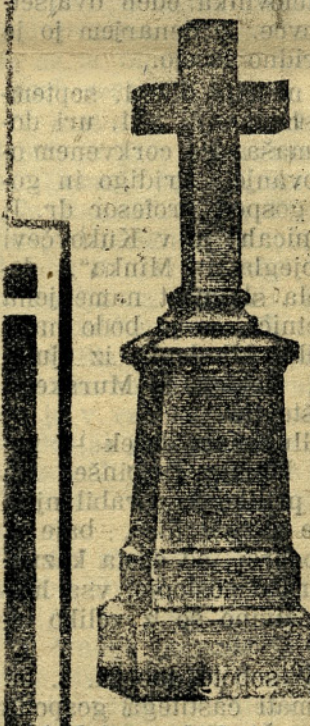
 Josip Brandl, izdelovatelj orgel v Mariboru o. Dr. izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije naj-boljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni. **Transponirharmonista z 28 akordi.** Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto.

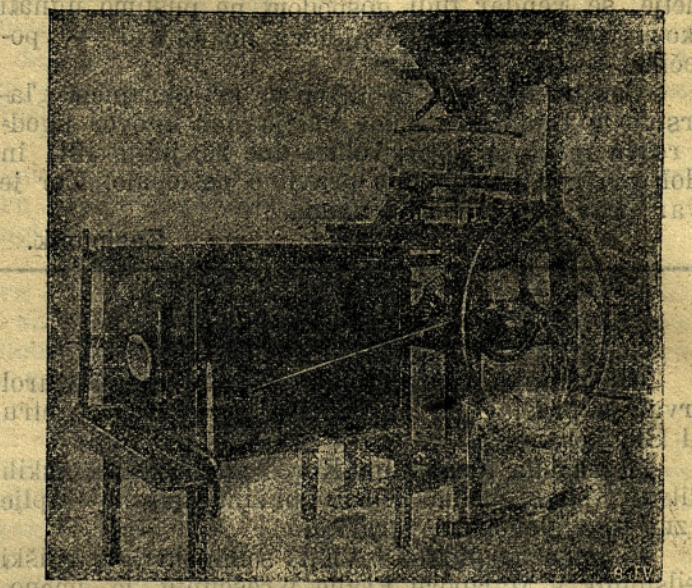
Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!
Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite „Slov. Stražo“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsa-komur dološlje popolnoma zastoj.

Somišljeniki — zahtevajte v gostil-nah in trgovinah list „Straža“.

V arstvo proti požarom!
Ako hočete mirno spati, krije strehe z asbestnim škrljem
ZENIT
ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen, trpe-žen in ne drag.
ZAJEC & HORN, betonsko podjetje Ljubljana.

A. Vihar & N. Novak
Koroška ceste 53 **Maribor** Hengasse 2 in 4
se priporočata v izdelovanje vseh v to stroko spada-jočih mizarških del, kakor: za stavbe hiš, pohištvo za stanovanja, šole, cerkve, prodajalne in pisarne; izdelujeta portale in prevzmeta vsakovrstna popra-vila. — Strogo solidna, najcenejša in hitra postrežba.

 Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.
Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvuršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stav-bena dela iz tu- in inozemskega materijala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Rulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno. **Brzojavnica: Kamnoseška družba :: Celje.**

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragarskem

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje ku-povat, ker zdaj jih ima okoli 2- do 300 doma, vsake vrste, ima zdaj naj-novejše ročne mlatilnice, tudi geplne-mlatilnice, slamoreznice, repo-reznice, pluge, brane, okopalnice in osipalnice, mline za sadje in grozje mlet, stiskalnice ali preše, najnovjše sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden polovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za seno kositi, obračati in grabiti, najnovjše sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrnja; ima tudi vsakovrstno železje za mline in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuho, brzoparilnike prave „Alfa Separator“, po najnovjšem izdelane, pri katerih se pri-hrani zelo veliko časa in drv. Najnovjše mline za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zrnje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepl, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; kolesa ali bicikelne, pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, dobi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico. 42q

Nikdar se ne bode te kesali - -
ampak zadovoljni bode te in vedno hvalili slovensko trgovino, ker si lahko veliko denarja prihraniš če bode te vedno kupovali vse Vaše potrebe v trgovini
J. N. Šoštarčič, Maribor Gosposka ul. 5.
Veliko izbiri najboljšega in najmodernejšega blaga za moške in ženske obleke, platna, sukna, druka, satins, cefira. — Bogata zaloga gotovih oblek, srajce, kravate, ovratniki, naramnice, nogovice, de-žniki itd. — Za telovadna društva vse potrebščine in kroji v zalogi. Cene veliko nižje kakor drugod. Postrežba strogo solidna

Hotel Trabesinger v Celovcu
Velikovška cesta št. 5
se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zaja-mčeno pristna in dobra vina. Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnem vrtu. Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najde te vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. **Loizka in Pepca Leon.**

ROBERT DIEHL žganiarna v Celju priporoča svojo doma žgano slivovko, trpinovec, vinsko žganje, krnjevec kakor tudi **štajerski konjak**!
Založnik in izdajatelj: Konzorcij „Straža“
Odgovorni urednik: Lav. Kemperle.
Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.